

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LVII. Destructio templi Aesculapii Aegis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΣ΄.

Ασκληπιῶ τῷ ἐν Αἰγαίῃ καθύπευθε.

Ἐπειδὴ γὰρ πολλοὺς ἦν ὁ τῶν δοκίμοις θεῶν... Ἐπειδὴ γὰρ πολλοὺς ἦν ὁ τῶν δοκίμοις θεῶν... Ἐπειδὴ γὰρ πολλοὺς ἦν ὁ τῶν δοκίμοις θεῶν...

A

CAPUT LVI.

Destructio templi Esculapii Aegis.

NAM cum maximus ac vulgarissimus superstitionis error circa illum Ciliciae demonem vanissimos homines occupasset, ac prope infiniti eum tanquam servatorem ac medicum admirarentur, quippe qui nunc in templo dormientibus appareret, nunc morbos aegrotantium curaret...

C

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΖ΄.

Πᾶσι οἰκτιρῶν καλαζώντων τῶν εἰδώλων, ἐπίκριτον εἰς διανοήσασιν.

Πάντες δ' οἱ πρὶν δεῖσθαι αἰμόνες, τὸν ἐλεγχοῦν τ' αὐτῶν πλάνης ἀνταῖς ὄψεσιν ὀφθαλμοῦ, τῶν δ' ἀπανταχῆ νεῶν τε καὶ ἰδρυμάτων ἐργῶ θεώμενοι τὴν ἐρημίαν, οἱ μὲν τῶ σῶτηρι προσέφελον λόγῳ, οἱ δ' εἰς τὸ μὴ ἐπισταθῆναι, τ' γὰρ πατρῴας καλεζήσασκον ματαιότητος, ἐγγέλων τε καὶ καλεγγέλων τῶν πάλαι νομιζομένων αὐτοῖς θεῶν καὶ πῶς γὰρ οὐκ ἐμελλοῦ εἶναι φρονεῖν, τῆς ἐξωθεν τῶν ξοάνων Φαλασίας πλείστην ὄσσην μιανίαν εἰσω κενυμένην ὀρώμενοι ἢ γὰρ νεκρῶν σωμάτων ὑπὸν ὄρεα, ξηρὰ τε κρανία, γοήτων ἀειεργίας...

D

CAPUT LVII.

Quomodo gentiles damnatis simulacris Deum agnoverunt.

Itaque quotquot antea superstitione demonum cultui addicti fuerat, cum errorem suum confutatum oculis suis viderent, & omnium ubiq; templorum ac simulacrorum vastitatem intuerentur, alii ad salutarem Christi doctrinam se conferebant: alii licet idem facere nollent, majorum tamen caeremonias, utpote vanas atque inanes condemnabant, & quos antea pro Diis habuissent, deridebant. Quidni verò ita sentirent, cum sub externa simulacrorum specie tantam intus latentem spurcitiem cernerent. Nam aut cadaverum ossa, aut aridae calvariae suberant, impostorum...

Tt

fraude subrepta: aut sordidi panni turpi immunditia referti, aut denique feni ac stipulae acervus. Quae cum in penetralibus simulacrorum animam carentium congesta aspicerent, & suam & parentum suorum summam dementiam inculcabant: maxime cum animadvertenter, in suis illis adytis, atque in ipsis simulacris nullum esse intus habitantem; non daemones oracula fundentem; non Deum praedicentem futura, quemadmodum sibi antea persuaserant: immo ne obscurum quidem ac tenebrosum spectrum. Atque idcirco quodvis vel obscurissimum antrum & abditissimi quique recessus, iis qui ab Imperatore missi erant facile patebant: adyta quinetiam & inaccessa prius loca, ipsaque templorum penetralia, militum vestigijs terebantur. Ex quo deprehenta & cunctorum oculis exposita est caecitas mentis, quae Gentiles omnes jampridem involutos tenebat.

CAPUT LVIII.

Quomodo apud Helioptim destructo Veneris fano, primus Ecclesiam construxit.

Atque haec inter praecelara Imperatoris facinora merito recensentur; sicut & illa quae singillatim in variis provinciis constituit. Cujusmodi illud est quod in urbe Phoenices Heliopti ab eo gestum vidimus. qua in urbe gentiles quidem qui obscenam libidinem Deae Veneris vocabulo afficiunt; uxori- bus ac filiabus suis stupri impune admittendi licentiam concesserant. Nunc vero nova lex ab Imperatore directae est, plena modestiae; qua cavetur ne quicquam eorum quae prius in more posita erant, in posterum praesumatur. Atque his rursus scriptas misit institutiones; utpote hanc praecipue ob causam a Deo destinatus, ut universos mortales temperantiae praecipis imbueret. Quocirca ne ad hos quidem concionari per litteras dedignatus est; exhortans ut ad cognitionem Dei celeriter accederent. Statimque facta dictis consentanea ibidem adjecit, constructam eo etiam in loco Christiani cultus ingenti Basilicam. Adeo ut quod ab ultima usque hominum memoria nullibi fuerat auditum, tunc primum opere ipso completum sit, & civitas hominum superstitioso daemonum cultui additorum, Ecclesiam Dei & Presbyteros ac diaconos habere meruerit, & Episcopus summo omnium Deo consecratus, ejus loci ho-

ἐσκαίωρημένα ἢ ῥυπωῖν τὰ βράχια βδελυρῶν
 χρεῖς ἐμπλεῖα ἢ χόρῳ καλὰ μὲν Φοινίκης
 ἀδὴ τῶν ἀψύχων ὄντος σεσωσθῆμεν ἀπο-
 μύνοις, αὐτοῖς τε καὶ τοῖς αὐτῶν πατρῶσι, τοῖς
 ἄλλω λογισμῶ ἀφρησιῶν καλεῖται Φοινί-
 ὅτε μάλισ' ἐνενόησιν ὡς εἰς ἀεὶ ἢ ἐστὶν
 δύτοισ αὐτῶν μυχοῖς, ἐστὶ ἐν αὐτοῖς ἀγα-
 μασιν εἰοικῶ, εἰ δαίμων. εἰ χηρησμοῦ
 Θεός εἰ μάντις, οἷα δὴ τὸ πρῶν ὑπελάμβανον
 ἀλλ' ἐστὶ ἀμυδρόν τι ἢ σκιῶδες φάντασμα
 διὸ δὴ προχειρῶς τοῖς ἐν βασιλείᾳ καὶ
 Β πεμφθέντι, πᾶν σκολεῖον ἀντρον ἐπέειπε
 ῥήθῃ μυχός, βατός ἦν. ἀεὶ αὐτὰ τε καὶ ἀδύ-
 ἱερῶν τε τὰ ἐνδοτάτω, στρατιωτικοῖς καὶ
 ἱεῖτο βήμασιν ὡς ἐναργητοῖς πάσῃ οὐκ ἐπι-
 δε κατάφωρον γερονέου τῶν δὲ αἰσθη-
 μαχρῶ τῶν ἑλλήνων ἀπάντων καὶ κρατῶ-
 σαν διανοίας πῆρῳσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΗ.

Ὅπως ἐν Ἡλιουπόλει πάλαι ἀφροδίτην καθύπευθε
 δέμιπε σφραγίσας.

Καὶ ταῦτα δ' ἀντις τοῖς βασιλείᾳ ἐπι-
 Κ τῶς ἀναθεῖν καταρθώμασιν, ὡς πρῶτον
 καὶ τὰ μερικῶς κατ' ἕκαστον ἐστὶν ἀπὸ
 διαταχθέντα οἷον ἐπὶ τῆς Φοινίκης Ἡλιου-
 πλεως. ἐφ' ἧς οἱ μὲν τὴν ἀκολασίαν ἰσχυροῦ-
 μῆρτες προεβήματι, γαμῆταις καὶ θυγατέ-
 ριν ἀναίδην ἐκπορευεῖν συνεχῶς. πῶς ἐ-
 νόμῳ ἐφοῖτα νεῦ τε καὶ σώφρων ἀφροδί-
 σιλέως, μηδ' ἐν τῶν πάλαι σιωπῶν τολμῶ
 διαγορεύων καὶ τέτοις ὅ παλαι ἐβλάθη
 παρέβητο διδασκαλίας, ὡς ἀν' ἐπ' αὐτῶν ταῦ-
 περὶ τῆ Θεῶ προηγουμένως (ἀποστολῆς
 ἐφ' ᾧ πάντας ἀνθρώπους νόμοις σωφρο-
 νῆς παιδεύειν. διὸ οὐκ ἀπήξεις, καὶ τέτοις
 οἰκείᾳ ἀφροδίτῃ γράμματῳ, πρῶτον
 πέτε ἀπεύδειν ἵππῃ τῆ κρείττω ἢ γυναι-
 κᾶν ἄλλα δεῖτα ἔργα ἐπήγε τοῖς λόγοις
 δελφῶ, οἶκον ἐκκλησίας ἐκκλησίας τε μῆ-
 ρον καὶ ἄλλα τοῖςδε καταβαλλόμενῳ ὡς τῶ
 μὴ ἐκ τῆ παλῆς πε αἰῶνῳ ἀκοῆ γυναι-
 κῶν τῆτο πρῶτον ἔργον τυχεῖν. καὶ τῶ
 δεισιδαιμόνων πόλιν, ἐκκλησίας Θεῶ
 πρεσβυτέρων τε καὶ διακόνων ἡξιώσας
 τ' ἵππῃ πάντων Θεῶ ἱερωμένον Ἐπισκοπῶν